

WHITE PAPER

Dataskyddsförordningen – när är den tillämplig?

Detta white paper handlar om när dataskyddsförordningen ska tillämpas och vilka undantag som finns.

När du läst igenom dokumentet hittar du ett flertal stödmallar på området i DokuMeras dokumentmallsbas under:

Alla mallar > Dataskyddsförordningen

**www.dokumera.se
info@dokumera.se**

När ska dataskyddsförordningen tillämpas och vilka undantag finns det?

I den här promemorian kan du läsa mer om när samt under vilka förutsättningar som dataskyddsförordningen ska tillämpas.

När är dataskyddsförordningen tillämplig?

3

Begreppen personuppgift och behandling

Varje upplysning som kan hänföras till en viss person är att betrakta som en personuppgift. Flera upplysningar som i kombination gör det möjligt att identifiera en person är också att betrakta som personuppgifter. Några exempel på personuppgifter är namn, adress, e-postadress, IP-nummer och konto- och kreditkortsnummer. Observera att begreppet personuppgifter är vidsträckt, i synnerhet då en upplysning som i sig inte är att betrakta som en personuppgift kan komma att utgöra en personuppgift i kombination med andra upplysningar.

Med behandling avses en åtgärd eller en kombination av åtgärder avseende personuppgifter bl.a. insamling, registrering, organisering, lagring, bearbetning eller ändring, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning och radering eller förstöring. Begreppet kan i princip sägas innefatta allt som görs med personuppgifterna. Framför allt bör man tänka på att även lagring av personuppgifter är en behandling.

Håller man inte på med personuppgifter eller behandling av dessa – vilka är två centrala och vidsträckta begrepp i förordningen – är den inte tillämplig.

Automatisk väg och annan behandling än automatisk

Dataskyddsförordningen är tillämplig vid behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg (t.ex. med någon form av IT-hjälpmiddel) samt på annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register. Definitionen av ett register är att det är en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgänglig enligt särskilda kriterier, oavsett om samlingen är centraliserad, decentraliserad eller spridd på grundval av funktionella eller geografiska förhållanden.

Det sista innebär att pappershandlingarna rent fysiskt kan finnas på olika platser geografiskt eller utspridda inom ett företag. Det kan ändå vara fråga om ett enda register. Uttrycket "särskilda kriterier" i plural torde innebära att det finns mer än en sökväg i registret. Exempelvis att registret är sorterat dels på efternamn, dels på adresser, dvs. på minst två sätt. Detta skulle innebära att ett register i den fysiska världen t.ex. i en pärm eller i hängmappar som endast är sorterat på ett sätt, t.ex. efter efternamn inte omfattas av dataskyddsförordningens bestämmelser.

Skyddet för fysiska personer ska som nämnts vara tillämpligt på både automatiserad och manuell behandling av personuppgifter, om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att

ingå i ett register. Akter eller grupper av akter samt omslag till dessa, som inte är ordnade enligt särskilda kriterier, bör inte enligt förordningen omfattas av denna.

Däremot är förordningen tillämplig vid all behandling av personuppgifter som delvis företas på automatisk väg. Det innebär att dataskyddsförordningen gäller när någon exempelvis samlar in personuppgifter manuellt via frågeformulär med en avsikt att senare behandla uppgifterna i en dator. Syftet med att även begreppet delvis omfattas av förordningstexten torde vara att förhindra kringgående och att undvika gränsdragningsproblem när man arbetar både manuellt och automatiserat.

Sammanfattningsvis innebär i princip all behandling av personuppgifter omfattas av förordningen.

4

Vem eller vilka ska följa dataskyddsförordningen?

Den som behandlar personuppgifter enligt ovan är skyldig att följa dataskyddsförordningen. Den gäller för både privat och offentlig verksamhet och är därmed tillämplig för exempelvis myndigheter, föreningar och företag.

Vilka undantag finns det i dataskyddsförordningen?

Dataskyddsförordningen ska inte tillämpas, enligt förordningen, på personuppgifter som utgör ett led i en verksamhet som **1.** inte omfattas av unionsrätten, t.ex. nationell säkerhet eller **2.** medlemsstaterna utför när de bedriver verksamhet som omfattas av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik.

3. Privatundantaget

Dataskyddsförordningen ska inte tillämpas på behandling av personuppgifter som en fysisk person utför som ett led i verksamhet av rent privat natur eller som har ett samband med dennes hushåll. Undantaget avser verksamhet som är helt och hållet privat eller har samband med personens hushåll och därmed saknar koppling till yrkes- eller affärsmässig verksamhet. Privat verksamhet eller verksamhet som har samband med hushållet kan omfatta korrespondens och innehav av adresser, aktivitet i sociala nätverk och internetverksamhet i samband med sådan verksamhet.

Däremot är dataskyddsförordningen tillämplig på personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden som tillhandahåller utrustning för behandling av personuppgifter för sådan privat verksamhet eller hushållsverksamhet. Dessa kan inte friskriva sig från regelverket på grund av att utrustningen endast är för privata ändamål.

4. Undantag för myndigheter angående brott etc.

Dataskyddsförordningen ska heller inte tillämpas på personuppgifter som utgör ett led i en verksamhet som behöriga myndigheter utför i syfte att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, i vilket även ingår att skydda mot samt förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten. Anledningen till detta är att det finns ett annat regelverk som ska tillämpas för detta. Konsekvensen är bl.a. att de myndigheter som berörs av detta kommer att ha två olika regelverk att förhålla sig till beroende på vad det är för typ av personuppgifter som behandlas.

5. Undantag EU:s institutioner m.fl.

Dataskyddsförordningen ska heller inte tillämpas på personuppgifter som sker i EU:s institutioner, organ och byråer, t.ex. EUIPO (immaterialrättsmyndigheten som bl.a. behandlar ansökningar om ett EU-varumärke) eller EMA (läkemedelsmyndigheten).

6. Undantag avlidna personer

Slutligen gäller inte heller dataskyddsförordningen behandling av personuppgifter rörande avlidna personer. Detta innebär i praktiken att många enskilda arkiv inte berörs av dataskyddsregleringen, såsom historiska släktarkiv eller liknande samlingar som inte innehåller några uppgifter om nu levande personer.

Medlemsstaterna får fastställa bestämmelser för behandlingen av personuppgifter rörande avlidna personer.

5

Hur är det med den geografiska tillämpningen av förordningen?

Dataskyddsförordningen ska tillämpas på behandlingen av personuppgifter inom ramen för den verksamhet som bedrivs av en personuppgiftsansvarig (en fysisk eller juridisk person som bestämmer syftet och medlen för behandlingen av personuppgifter, t.ex. ett aktiebolag, en stiftelse eller en förening) eller ett personuppgiftsbiträde (en fysisk eller juridisk person som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning, t.ex. en IT-leverantör) som är etablerad i Europeiska unionen – oavsett om behandlingen utförs i unionen eller inte.

Under vissa förutsättningar är även förordningen tillämplig om den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är etablerad utanför unionen. Den EU-rättsliga lagstiftaren har med denna reglering velat visa att skyddet för de registrerade ska vara mycket långtgående.

Om en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde inte är etablerad inom Europeiska unionen, men behandlingen av personuppgifter avser registrerade som befinner sig i unionen ska som huvudregel dessa skriftligen utse en företrädare i unionen. Detta ska ske för det första om behandlingen har anknytning till utbudande av varor eller tjänster till registrerade i unionen – oavsett om dessa varor eller tjänster erbjuds kostnadsfritt eller inte.

För det andra ska en företrädare utses om behandlingen har anknytning till övervakning av de registrerades beteende så länge beteendet sker inom unionen. Det kan exempelvis betyda att man spårar enskilda personers beteende på internet för att skapa kundprofiler.

Företrädaren ska vara etablerad i en av EU:s medlemsstater där de registrerade, vars personuppgifter behandlas i samband med att de erbjuds varor eller tjänster, eller vars beteende övervakas, befinner sig.

Förordningen ska således tillämpas på sådana behandlingar av personuppgifter som nämns ovan, även om inte den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet är etablerad i en EU-stat.

Överträdelse av de skyldigheter som en personuppgiftsansvarig och ett personuppgiftsbiträde har enligt bestämmelserna om företrädare kan under vissa omständigheter medföra de lägre administrativa sanktionsavgifterna.

Yttrande- och informationsfrihet eller personlig integritet?

Medlemsstaterna ska i lag förena rätten till integritet i enlighet med förordningen med yttrande- och informationsfriheten, inbegripet behandling som sker för journalistiska ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande. De ska för de journalistiska ändamålen etc. fastställa undantag från vissa angivna bestämmelser i förordningen på det villkoret att undantagen är nödvändiga för att förena rätten till integritet med yttrande- och informationsfriheten.

6

Om sådana undantag varierar från en medlemsstat till en annan ska den nationella rätten i den medlemsstat vars lag den personuppgiftsansvarige omfattas av tillämpas. För att beakta vikten av rätten till yttrandefrihet måste det enligt förordningen göras en bred tolkning av vad som innefattas i denna frihet, som t.ex. journalistik.

Tryck- och yttrandefriheten gäller framför dataskyddsförordningen

Bestämmelserna i dataskyddsförordningen ska inte tillämpas i den utsträckning det skulle strida mot bestämmelserna om tryck- och yttrandefrihet i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

Automatiskt grundlagsskydd

I yttrandefrihetsgrundlagen finns den s.k. databasregeln. Den ger under vissa förutsättningar grundlagsskydd för yttranden som sker genom tillhandahållanden till allmänheten ur databaser. För vissa aktörer gäller grundlagsskyddet utan att någon särskild åtgärd behöver vidtas, dvs. automatiskt. De som omfattas av det automatiska grundlagsskyddet är i första hand redaktioner för periodiska skrifter och redaktioner för tv- och radioprogram. Även massmedieföretag, som t.ex. bokförlag som ger ut tryckta böcker och skivbolag som ger ut tekniska upptagningar, omfattas.

Frivilligt grundlagsskydd genom utgivningsbevis

Andra aktörer än de som omfattas av det automatiska grundlagsskyddet som publicerar sig på internet har möjlighet att hos Myndigheten för press, radio och tv ansöka om utgivningsbevis som gäller i tio år och på så sätt få ett s.k. frivilligt grundlagsskydd. Det kan exempelvis vara fråga om bloggar i liten skala och tidningar som bara publiceras på nätet. Det ställs inte upp några krav på att verksamheten ska ha ett visst innehåll eller syfte. Grundlagsskyddet är alltså innehållsneutralt i detta avseende och förutsätter endast att vissa formella kriterier är uppfyllda. Samma grundprincip om innehållsneutralitet gäller för andra medier som omfattas av grundlagarna, bl.a. tryckta skrifter och radioprogram.

Undantag för journalister m.fl.

När det gäller behandling av personuppgifter som sker för journalistiska ändamål eller för akademiskt, konstnärligt eller litterärt skapande utanför tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens tillämpningsområde gäller inte flertalet av dataskyddsförordningens bestämmelser.

Om DokuMera

Hos alla företag – stora som små – finns möjligheten att arbeta effektivare genom att använda sig av färdiga mallar. Avancerade dokument är tidsödande att upprätta samtidigt som de kräver expertkunskap för framtagandet. Och som vi alla vet: Experter kostar pengar – mycket pengar.

DokuMera är ett B2B-företag som hjälper människor i svenska företag till en lönsammare och bekvämare tillvaro genom att tillhandahålla digitala dokument via internet. Tillsammans med sakkunniga experter har vi under åren tagit fram tusentals mallar för bland annat juridiska och ekonomiska dokument som säljs både via e-handel och genom personlig försäljning.

Under åren har DokuMera utvecklat Sveriges största databas av digitala, exempelbaserade dokumentmallar, riktade mot företag och organisationer. Produkterna laddas enkelt ned från Internet av våra kunder – företag och organisationer – och kan köpas styckvis eller genom att teckna ett årsabonnemang.

www.dokumera.se

info@dokumera.se